

Coğrafi İşaretin Adı: ŞARKIŞLA KİLİMİ**Tescil No:** 470**Tescil Tarihi:** 12.11.2019**Başvuru No:** C2017/221**Başvuru Tarihi:** 07.12.2017**Ürün / Ürün Grubu:** Kilim / Halılar ve kilimler**Coğrafi İşaretin Türü:** Mahreç işareti**Tescil Ettiren:** Şarkışla Kaymakamlığı**Coğrafi Sınırı:** Sivas ili Şarkışla ilçesi**Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:**

Şarkışla Kilimi, çeşitli ölçülerde ahşap veya metal tezgâhlarda el ile dokunan, çözgü ve atkıda yün iplik kullanılan, geometrik desenlerin ağırlıklı ve simetrik olarak birlikte dokunduğu kilimdir.

Şarkışla Kiliminin çözgü ipi ve dokuma ipinin tamamı ince yün iplikten oluşur. Dikdörtgen veya eşkenar dikdörtgen motiflerinde bitki ve hayvanı sembolleri kullanılır. Motifler iç içe kullanılıp simetrik olarak birleştirilir. Kullanılan renkler genel olarak al, mavi, yeşil, kara ve turuncudur. Desenler bir zemin üzerine ve ¼ simetri olarak dokunması tercih edilir.

Üretim Metodu:

Şarkışla Kilimi, düz ve cicim olmak üzere iki teknikte dokunur. Ahşap veya metal tezgâhlarda sadece kirkit kullanılarak el ile dokunur. Dokumanın iyi olması için çözgü ipinin kusursuz bir şekilde tezgâha sarılması gerekir. Çözgü ipi iki kişinin birlikte çalışması ile yapılır. Alt maziya tutturulan çözgü ipi, dışarıdan içeriye doğru alt maziya dolar ve yukarıdaki maziya getirilir. Yukarıda bulunan kişi ipi içeriden alır üst maziya dolar ve aşağıya verir. Bu işlem istenen kilim genişliğine ulaşmaya kadar devam eder. Çözgüde ve atkı ipinde yün ip kullanılır. Yünden hazırlanan çözgü ipi 1 mm aralıklarla tezgâha sarılır. İplerin arasındaki boşluk, kilimin sık olup olmamasını etkiler. Daha sonra gücülme, gücü ağacı bağlama işlemine geçilir. Tezgâhın tam dikey ortasına ağaç yatay olarak uzatılır ve en baştaki çözgün ipinden başlanarak birer birer gücüye sarılır. Sarma işleminde daha kalın ip kullanılır ve sıkı yapılmaz. Her seferinde bir çözgü ipi alınarak kalın ip ile gücü ağacına dolar ve bağlanır. Daha sonra varan gelen çözgü ipleri arasına yerleştirilir. Yerleştirme işleminde çözgü ipleri bir önde bir arkada olacak şekilde açılır, varan gelen araya yerleştirilir. Bu işlemden sonra çözgü ipi gerginleştirilir. Gerginleştirme işlemi ağaç tezgâhlarda kama ile metal tezgâhlarda ise gergi vidası yardımıyla yapılır.

Dokuma, ağızlık açma işlemi ile başlar. Ağızlık açma, beyaz bir ipin 5-10 defa (kilimin büyüklüğüne göre değişir) çözgü ipi arasından geçirilerek bir zincir oluşturma işlemidir. Bu aşamada kirkit kullanılmaz ve zincir çok düzgün çekilir. Devamında ince eğrilmiş ve kök boya ile boyanmış dokuma ipleri, varan gelen yardımıyla çözgü ipleri arasından geçirilerek kirkit ile sağlamlaştırılır. Dokuma esnasında çözgü ipinin kopmamasına özen gösterilir.

Dokuma ipleri sadece başlarda bitirilir. Aralarda kullanılan motiflerde tek parça ip kullanılır ve 10-12 cm uzunluğunda ağaç mekikten yararlanılır. Dokunan alan arttıkça çözgü gevşetilerek geriye doğru döndürülür. İstenen büyüklüğe ulaşıncaya, başta olduğu gibi zincir ile kilim tamamlanır. Tamamlanan kilim, tezgâhtan çözgü ipi kesilerek çıkarılır. Çözgü ipinin kilimde kalan 10-12 cm uzunluğundaki kısımları saç örgüsü veya püskül yapılarak bağlanır.

Kaynak: www.turkpatent.gov.tr